

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ**

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки – 1, семестр – 1

Компонент освітньо-професійної програми – обов'язковий, професійний

Дні занять – відповідно до розкладу занять у ЛНУП

Консультації – онлайн і офлайн, відповідно до графіку консультацій кафедри

Мова викладання – українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Юлія Зіновіївна БОРУЦЬКА – кандидат геологічних наук, доцент кафедри туризму ЛНУП.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1, м. Дубляни,
Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: borutska_yulya@ukr.net

Телефон: +380979478607

Викладачка з 18-річним досвідом, авторка та співавторка більше 160-ти публікацій, у тому числі 16-ох наукових праць, опублікованих у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, підручника та колективних монографій, виданих за кордоном.

ID ORCID – 0000-0002-5040-8624

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58242077900>

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/31818102>

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/31817906>

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=jPg9ZtwAAAAJ>

Читає освітні компоненти: «Геопросторова організація туризму та рекреації», «Екскурсійна та туристично-рекреаційна діяльність», «Туристичне краєзнавство», «Туризм на природоохоронних територіях», «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу».

Основні напрями наукових досліджень:

- аналіз принципів геопросторової організації туризму і рекреації в Україні та світі;
- встановлення причинно-наслідкових зв'язків виникнення та розвитку екологічного туризму, сільського зеленого туризму, інших альтернативних видів туристично-рекреаційної діяльності;
- з'ясування ролі природних туристично-рекреаційних ресурсів у екотуристичному потенціалі України;
- висвітлення туристично-краєзнавчих особливостей регіонів України;
- напрацювання методологічних основ і запровадження безперервної екологічної освіти;
- оцінка впливу техногенезу на різні компоненти довкілля (природні води, ґрунти, атмосферне повітря, біорізноманіття).

Анотація освітнього компонента. На сучасному етапі соціально-політичного розвитку України, особливо в контексті російсько-української війни та режиму воєнного стану, помітно зростає роль краєзнавства, скерованого на збереження природної спадщини, багатовікових культурних традицій, звичаїв, фольклору, відновлення історичної пам'яті народу, виховання національно-патріотичної свідомості дітей, молоді, усіх верств населення нашого краю та незалежної суверенної держави загалом.

Розвиваючись, краєзнавство диверсифікується відповідно до суспільних потреб і запитів для отримання різноманітної інформації. Тому, на етапі масового розвитку туристично-рекреаційної індустрії, сформувалася очевидна необхідність у туристичному краєзнавстві. Отже, туристичне краєзнавство – це напрям краєзнавства, націлений на дослідження, збір і систематизацію усієї краєзнавчої інформації фахівцями цієї сфери у регіонах країни для задоволення туристично-рекреаційних потреб суспільства. Поза будь-яким сумнівом, саме краєзнавчо-екскурсійна та туристично-рекреаційна діяльність можуть стати важливим інструментом для розвитку соціальної згуртованості та взаємопорозуміння між різними регіонами країни навколо спільних цінностей у мирній Україні.

Освітній компонент «Туристичне краєзнавство» є обов'язковим і належить до циклу професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація», спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається у 1 семестрі, обсягом 5 кредитів ЄКТС. Підсумковий контроль – екзамен.

Метою освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є формування у здобувачів освіти знань, умінь, навичок і професійних компетентностей, необхідних для дослідження, аналізу і використання природних, історико-культурних, соціально-економічних туристично-рекреаційних ресурсів дестинацій у контексті краєзнавчої роботи та створення привабливого туристичного іміджу рідного краю, його регіонів, а також для мотивації та стимулювання туристів, рекреантів, екскурсантів до відвідування цієї території. *Об'єкт дослідження* – це територія рідного краю, яка розглядається через призму його туристично-рекреаційної привабливості, самобутності, автентичності, регіонального краєзнавчо-туристичного потенціалу. *Предметом дослідження* освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є весь спектр природних умов і ресурсів, історико-культурної спадщини, соціально-економічної інфраструктури, що сприяють постійному залученню цієї території до краєзнавчої, екскурсійної, туристично-рекреаційної діяльності.

Основним завданням освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є всебічне, комплексне, теоретично-практичне дослідження краєзнавчих аспектів і регіональних особливостей України, у контексті світового розвитку, для потреб туризму та рекреації.

Завданнями освітнього компонента є:

- формування понятійно-категоріального апарату освітнього компонента «Туристичне краєзнавство»;
- висвітлення науково-методичних основ туристично-краєзнавчих досліджень України та її регіонів;
- вивчення основних історичних аспектів зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні;
- дослідження природного туристично-рекреаційного потенціалу України у контексті розвитку туристичного краєзнавства;
- аналіз впливу історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України на розвиток туристичного краєзнавства;

- обґрунтування ролі транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності;
- використання методів і засобів туристичної картографії у розрізі туристично-краєзнавчих досліджень;
- розуміння характерних особливостей навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві;
- популяризація знань та інформації про різнопланові аспекти історичного минулого і сучасного буття, культуру, традиції, звичаї, фольклор етносів окремих регіонів України, зокрема й за допомогою туристично-екскурсійної роботи;
- усвідомлення майбутніми фахівцями важливості «м'яких навичок» (soft skills) у туристично-краєзнавчій сфері та туристично-рекреаційній галузі загалом.

Формат освітнього компонента: проведення лекційних, практичних занять, консультацій, виконання завдань для самостійної роботи, презентація власних наукових досліджень у формі практичних робіт під час аудиторного освітнього процесу, а також написання тез, статей, виступи з доповідями на круглих столах, семінарах, конференціях для кращого розуміння та поглибленого вивчення тем.

Зважаючи на обставини непереборної сили (карантинні обмеження, спричинені пандемією COVID-19 та введення воєнного стану в Україні), освітній процес може здійснюватися у дистанційному (змішаному) режимі, у синхронно-асинхронній формі з використанням платформ Zoom, Moodle, Microsoft Teams, Google Meet, Viber.

Освітній контент

Назва теми	Результати навчання
Тема 1. Вступ до дисципліни «Туристичне краєзнавство». Загальна характеристика та науково-методичні основи туристичного краєзнавства	Здобувачі вищої освіти повинні <i>знати</i> : <ul style="list-style-type: none"> – понятійно-категоріальний апарат освітнього компонента «Туристичне краєзнавство»; – науково-методичні основи туристичного краєзнавства; – основні історичні етапи становлення краєзнавчої роботи в Україні;
Тема 2. Основні історичні аспекти зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні	<ul style="list-style-type: none"> – базові аспекти розвитку туристично-краєзнавчого напрямку в регіонах України; – основні складові природного туристично-рекреаційного потенціалу України; – головні об'єкти історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України; – значення транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності;
Тема 3. Природний туристично-рекреаційний потенціал України у контексті розвитку туристичного краєзнавства	<ul style="list-style-type: none"> – методи туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства; – характерні елементи навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві.
Тема 4. Туристичне краєзнавство та історико-	Здобувачі вищої освіти повинні <i>вміти</i> :

культурна рекреаційна України	туристично- спадщина	– вільно володіти основною термінологією у контексті туристичного краєзнавства та сфери туризму і рекреації загалом;
Тема 5. Роль транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності		– встановлювати базові вектори розвитку туристично-краєзнавчого напрямку в Україні; – аналізувати складові природного туристично-рекреаційного потенціалу в окремих регіонах України; – оцінювати різноманіття історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України; – обґрунтовувати роль окремих видів транспорту для розвитку туристичного краєзнавства;
Тема 6. Особливості туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства		– висвітлювати вплив закладів розміщення та харчування на розвиток туристичного краєзнавства; – використовувати методи туристичної картографії під час туристично-краєзнавчих маршрутів; – проводити практичні спостереження та дослідження в контексті туристичного краєзнавства;
Тема 7. Характерні особливості краєзнавчих експериментів, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві		– організовувати туристично-краєзнавчі експерименти з врахуванням і висвітленням природного, історико-культурного, інфраструктурного туристично-рекреаційного потенціалу окремих регіонів України; – застосовувати «м'які навички» (soft skills) у туристично-краєзнавчій діяльності.

Формування програмних компетентностей

Перелік обов'язкових компетентностей	
Інтегральна компетентність	Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	<p>K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>K15. Знання і розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.</p> <p>K16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.</p> <p>K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.</p>

К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Програмні результати навчання

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Перелік «м'яких навичок» (soft skills), необхідних для здобувачів освіти та майбутніх фахівців у туристично-краєзнавчій сфері

«М'які навички» (soft skills)	Обґрунтування
Відповідальність	Уміння свідомо ставитись до вимог, обов'язків, завдань, правил як освітнього процесу, які набуваються та проявляються під час відвідування занять, виконання практичних завдань, самостійної роботи, так і у майбутньому щодо виконання професійних обов'язків у туристично-краєзнавчій сфері.
Дисциплінованість	Уміння дотримуватись правил роботи та норм поведінки під час аудиторної, самостійної роботи у закладі освіти, а на робочому місці – вчасне виконання усіх завдань або відчуття необхідності пояснити «форс-мажорні» обставини щодо невчасного виконання завдання перед замовником на ринку туристичних послуг.
Комунікабельність	Уміння конструктивно спілкуватися, активно комунікувати, налагоджувати нові контакти, плідно взаємодіяти з оточенням, які проявляються як в освітньому середовищі, так і на робочому місці майбутнього фахівця у туристично-краєзнавчій сфері.
Робота в команді	Уміння ефективно працювати у групі людей над вирішенням конкретних туристично-краєзнавчих задач, які проявляються як під час освітнього процесу, так і надалі, під час роботи у колективі, обговоренні нових ідей, створенні спільного туристичного продукту.
Самопрезентація	Уміння подати себе (зазвичай, із найкращої сторони) у соціумі з намірами на створення певної думки про себе, яке проявляється найбільше як під час першої зустрічі в аудиторії з групою здобувачів освіти, так і під час працевлаштування, що є вкрай важливим за умови роботи у туристично-краєзнавчій і екскурсійній сферах.
Невербальні елементи комунікації	Уміння підсилювати жестами, мімікою, поставою розумне та стисле висловлювання своїх думок, які набуваються та

	проявляються, до прикладу, як під час захисту практичних робіт у розрізі освітнього компонента «Туристичне краєзнавство», виступів на конференціях, так і у процесі майбутнього працевлаштування.
Критичне мислення	Уміння аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та коригувати поведінку відносно середовища чи оточення, яке проявляється як під час обговорення нової теми у розрізі освітнього компонента «Туристичне краєзнавство», так і під час запровадження інновацій у туристично-краєзнавчій сфері.
Креативність	Уміння творчо, інноваційно, ефективно продукувати нові ідеї у контексті туристично-краєзнавчих досліджень, яке проявляється у залученні нових підходів і створенні успішного екскурсійного продукту.
Стресостійкість	Уміння протистояти стресовим факторам допоки не будуть створені нові умови, коли фактор, який викликає стрес, не буде загрозливим. Проявляється за умови «форс-мажорних» обставин (карантинні обмеження, спричинені пандемією Covid-19 та введення воєнного стану в Україні) в здатності зберегти туристичний бізнес, колектив працівників, перелаштуватись і далі проводити туристично-краєзнавчі дослідження.

Організація, форми та методи навчання

Основними формами організації освітнього процесу під час викладання освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» є лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Зважаючи на обставини непереборної сили, весь навчальний контент в електронній формі повинен розміщуватись на платформі для дистанційного навчання Moodle.

У процесі навчання здобувачів вищої освіти, з обов'язковим використанням мультимедійних презентацій, інтерактивних технологій, онлайн-платформ, проводяться різні види лекцій, зокрема лекції-бесіди (діалог з аудиторією), лекції-дискусії, проблемні лекції, лекції-консультації, лекції-прес-конференції. Під час лекційного заняття відбувається як виклад теоретичного матеріалу у розрізі освітнього компонента, так і вільний обмін думками в інтервалах між підтемами, з'ясування проблемних питань, підсумки з використанням евристичної бесіди чи невелика дискусія з висновками викладача.

Під час практичних занять здобувачі освіти під керівництвом викладача, шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань згідно теми, у вигляді презентацій, рефератів і доповідей, закріплюють теоретичні положення освітнього компонента, набуваючи умінь та навичок їхнього практичного застосування. Форми проведення: робота у міні групах, «мозковий штурм», моделювання ситуацій, презентація, ділова гра, Практичні заняття включають: попередній контроль знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їхнім обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їхню перевірку, оцінювання.

Всі форми самостійної роботи направлені на поглиблення і закріплення знань здобувача освіти, розвиток практичних та аналітичних навичок з проблем

освітнього компонента під час його освоєння, виконання індивідуальних завдань та науково-дослідної роботи забезпечуються відповідною навчально-методичною літературою.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму і рекреації, державних та приватних туристичних підприємств, музейних структур, туристичних кластерів, операторів, природоохоронних установ, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові та виїзні заняття.

Розрахунок остаточної оцінки за освітній компонент

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Пр.з. 1. Загальна характеристика та аналіз науково-методичних основ туристичного краєзнавства (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 2. Пр.з. 2. Аналіз основних історичних аспектів зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 3. Пр.з. 3. Характеристика й аналіз ролі природного туристично-рекреаційного потенціалу України в контексті розвитку туристичного краєзнавства (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 4. Пр.з. 4. Характеристика й аналіз взаємозв'язку туристичного краєзнавства та історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 5. Пр.з. 5. Характеристика й аналіз ролі транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 6. Пр.з. 6. Аналіз характерних особливостей туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Тема 7. Пр.з. 7. Характерні особливості й аналіз ролі навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	7
Екзамен	50
РАЗОМ	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» виставляється за 100- бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до **Положення про критерії оцінювання знань та вмінь студентів Львівського національного університету природокористування.**

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
0-34	F		

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування: передбачає фронтальне, індивідуальне, комбіноване опитування, детальний аналіз відповідей здобувачів.

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка: передбачає перевірку письмових відповідей на питання, контрольних і самостійних робіт, оформлення схем, таблиць, діаграм, написання рефератів, тез конференцій, доповідей на круглих столах, семінарах, виконання презентацій.

3. Практична перевірка: передбачає перевірку виконання практичних робіт, схем, таблиць, діаграм, презентацій; заслуховування доповідей, рефератів, проведення досліджень; складання та розробку документації; вирішення професійних завдань; ділові ігри.

4. Стандартизований контроль: передбачає тестовий контроль знань, письмовий екзамен.

5. Самоконтроль: передбачає самооцінку здобувачами освіти якості засвоєного навчального контенту з компонента загалом, змістовного модуля чи окремої теми на основі зазначених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю.

6. Самооцінка: передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Види контролю: поточний контроль, проміжний контроль та екзамен.

Академічна політика освітнього компонента

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із деканом і лектором. Усі види робіт з освітнього компонента необхідно виконати і захистити у вказані терміни. Організація та проведення навчального процесу в університеті

регулюється **Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті природокористування.**

Здобувачі, які пропустили заняття з поважної причини, відпрацьовують їх у додатковий час згідно графіка консультацій викладача. Роботи, які здаються і захищаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання проміжних модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Процедура відпрацювання пропущених занять регулюється **Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять.**

Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Здобувачам варто бути толерантними, поважати чужу думку. Заперечення необхідно формулювати в коректній формі. Не допускаються підказування і списування під час здачі самостійних робіт і проміжного контролю, копіювання вирішених завдань іншими особами. Мобільні пристрої під час проведення аудиторних занять дозволяється використовувати лише з дозволу викладача. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі **Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування.**

Пріоритетними у діяльності ЛНУП є заходи щодо запобігання, виявлення та усунення або мінімізації корупційних ризиків, які встановлює **Антикорупційна програма Львівського національного університету природокористування.**

Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. В університеті діє чітка процедура антиплагіатної перевірки, що регулюється **Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Львівському національному університеті природокористування за допомогою антиплагіатної інтернет системи (програмно-обчислювального комплексу) StrikePlagiarism.**

Епідемія коронавірусу та російсько-українська війна стали випробуванням для освіти, тому під час освітнього процесу можливе проведення дистанційного навчання з використанням різноманітних платформ для виготовлення цифрового навчального контенту та онлайн взаємодії. Зокрема, це платформи Moodle, а також Google Classroom, Zoom, Skype, Viber. Політика щодо умов організації освітнього процесу в умовах пандемії регулюється **Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19 у Львівському національному університеті природокористування.**

Перелік використаних і рекомендованих літературних джерел, нормативно-правових актів, інформаційних ресурсів

Основні літературні джерела

1. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2019. 178 с.
2. Доценко А. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2022. 128 с.

3. Основи краєзнавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. чл.-кор. НАНУ О.П. Реєнта. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 332 с.

4. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. за ред. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., випр. Київ : Знання, 2008. 575 с.

Додаткові літературні джерела

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Альтерпрес, 2010. 404 с.

2. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Роль природних ресурсів Західного регіону України щодо розвитку туристично-рекреаційного потенціалу та курортної справи. *Topical issues of modern science, society and education : the 2 nd International scientific and practical conference (September 5-7, 2021)*. SPC «Sci-conf.com.ua», Kharkiv, Ukraine. 2021. P. 266–272.

3. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Туристичні ресурси та природно-заповідний фонд Самбірського району в Українських Карпатах. *Інноваційні наукові дослідження в науці та практиці* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 11 серпня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 6–9.

4. Боруцька Ю. З., Дудяк Р. П. Особливості туристично-екскурсійного потенціалу регіонів України (на прикладі Одеської області). *The XI International Science Conference «Theoretical approaches of Fundamental Sciences. Theory, Practice and prospects»*, April 26-28, 2021, Geneva, Switzerland. P. 271–273.

5. Гуменюк Г. М. Екскурсологія: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2018. 82 с.

6. Гуштан К., Боруцька Ю., Рибак С. Національно-патріотичне виховання як невід’ємна складова при проведенні навчальних практик для студентів спеціальності 242 Туризм. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Зб. наук. праць. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 277-284.

7. Дем’янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2006. 293 с.

8. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В. О. Негодченка. Київ : Каравела, 2023. 370 с.

9. Круль В. П. Краєзнавство: навч.-метод. посіб. Чернівці: Рута, 2007. 104 с.

10. Крупа О. М., Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. *Наукові перспективи*: журнал. 2024. № 8(50), 2024. С. 450-459.

11. Обозний В. В. Краєзнавство: навч. посіб.-практикум. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2004. 237 с.

12. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство. КНУКіМ. Київ : Альтерпрес, 2003. 251 с.

13. Покоłodна М. М., Божко Л. Д. Туристське краєзнавство: навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 310 с.

14. Сокол Т. Г., Плиська І. І. Інноваційні способи і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. Випуск 47. 2017. С. 166-170.

15. Тронько П. Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи). К.: Ін-т історії НАНУ, 2000. 170 с.

16. Туристичне краєзнавство: Канівщина: навч. посіб. / О.О. Любіцева, С.П. Романчук, І.В. Кочеткова, І.І. Винниченко, Т.І. Михайленко. Київ : Альфа-ПК, 2017. 194 с.

17. Філоненко І. М., Філоненко Ю. М. Краєзнавство і туризм: курс лекцій. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 213 с.

18. Borutska, Y., Dydiv, I., Krupa, O., Hryhorieva, L., & Sylkin, O. (2024). Methodology And Application of Innovative Technologies to Ensure Sustainable Development: Formation of Eco-Awareness Through the Prism of Ecotourism. *Journal of Ecohumanism*, 3(4), 1357–1367. <https://doi.org/10.62754/joe.v3i4.3666>. (Scopus).

19. Borutska, Y., Vashchyshyn, M., Zhurba, I., Leskiv, H., Taranenko, H., Panteleiev, M. (2023). State environmental impact management in ecological tourism development. *International Journal of Design & Nature and Ecodynamics*, Vol. 18, No. 5, pp. 1247–1254. <https://doi.org/10.18280/ijdne.180527>. (Scopus).

20. Kopytko M., Grabar N., Storozhuk O., Borutska Y., Doroshenko T. (2022). Influence of Negative Factors of War: Economic, Legal, Regional and Environmental Aspects. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22. No. 6. pp. 13-18. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.3>. (Web of Science).

Нормативно-правові акти

1. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-09#Text>.

2. Про туризм : Закон України. Редакція від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.

3. Про природно-заповідний фонд України : Закон України. Редакція від 08.08.2021. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-12/page>.

4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України. Редакція від 01.01.2021. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

5. Про культуру : Закон України. Редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.

6. Про охорону культурної спадщини : Закон України. Редакція від 25.01.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

7. Про утворення Ради туристичних міст і регіонів : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204731-16>.

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#n8>.

9. Про сільський зелений туризм : Проект Закону України . Редакція від 04.11.2018. URL: http://infotour.in.ua/pro_siltur.htm.

10. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет із переліком сайтів:

1. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.
2. Національна туристична організація України. URL: <https://www.ntoukraine.org>.
3. Міжнародний туристичний салон «Україна». URL: <https://www.ukraine-itm.com.ua/uk-UA/>.
4. Українська асоціація активного та екологічного туризму. URL: <http://www.uaeta.net>.
5. Віртуальне навчальне середовище ЛНУП. URL: <https://moodle.lnup.edu.ua/>